

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

1. หัวข้อเนื้อหาประจำบท

- 1.1 การวิเคราะห์ปัญหาในการแปล
- 1.2 ปัญหาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในการแปล
- 1.3 ข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล
- 1.4 แนวทางการปรับปรุงแก้ไขการแปล

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 นักศึกษาสามารถการวิเคราะห์ปัญหาในการแปล
- 2.2 นักศึกษาสามารถบอกปัญหาความแตกต่างด้านวัฒนธรรมในการแปล
- 2.3 นักศึกษาสามารถอธิบายข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล
- 2.4 นักศึกษาสามารถอธิบายแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการแปล

3. วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

- 3.1 นักศึกษาแบ่งกลุ่มโดยใช้หลักการเข้ากลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย กลุ่มละ 2-3 คน
- 3.2 กำหนดประเด็นปัญหาตามหัวข้อเนื้อหาประจำบทโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย
- 3.3 นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่ได้รับจากฐานข้อมูลออนไลน์ หรือห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัย
- 3.4 นักศึกษาในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบและสรุปฉบับที่กเนื้อหาลงในสมุดหรือใบงาน
- 3.5 นักศึกษาแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อเสนอหน้าชั้นเรียน
- 3.6 ผู้สอนบรรยายเสริม (สื่อประกอบ PowerPoint) ประเด็นที่ยังขาดไปหรือยังไม่ชัดเจน และสรุปเนื้อหาประจำบท และถามตอบเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3.7 มอบหมายแบบฝึกหัดท้ายบท (การบ้านรายบุคคล) เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน

4. สื่อการเรียนการสอน

- 4.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย
- 4.2 PowerPoint slide ประกอบคำบรรยายเนื้อหาตามบท
- 4.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ Smart phone ที่ติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต
- 4.4 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

5. การวัดผลและการประเมินผล

- 5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การร่วมกันถามตอบ การนำเสนอเนื้อหา
หน้าชั้นเรียน และการศึกษาค้นคว้า
- 5.2 การถามตอบในชั่วโมงเรียน
- 5.3 การทำแบบฝึกหัดท้ายบท
- 5.4 การสรุปเนื้อหาเป็นใบงาน

บทที่ 3

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

บทนำ

การถอดความจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งนั้น เชื่อว่าย่อมต้องประสบกับการแปลไม่ออกหรือติดขัดในการแปลด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งอย่างแน่นอน ไม่ว่านักแปลผู้นั้นจะมีความเชี่ยวชาญเพียงใดหรือไม่ก็ตาม นักแปลที่ดีเมื่อเจอกับปัญหาในการแปลที่ไม่สามารถทำการแปลต่อได้จะต้องรู้จักและรีบหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างถูกวิธีโดยเร็ว อาจด้วยการตั้งข้อสังเกตและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือการตั้งคำถามว่าสาเหตุของปัญหามาจากปัจจัยในการแปลด้านใด แล้วหาทางแก้ไขไปตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง จึงจะสามารถทำให้การแปลดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ประเด็นปัญหาและข้อบกพร่องในการแปลมีอยู่หลากหลาย แต่โดยทั่วไปแล้วปัญหาส่วนมากเกิดจากตัวนักแปลเองเป็นหลัก การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องในการแปลควรมีหลักและวิธีการ ดังนี้

การวิเคราะห์ปัญหาในการแปล

การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก แม้ผู้นั้นจะเป็นนักภาษาศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญย่อมต้องเคยประสบกับปัญหาในการแปลเช่นกัน

ด้วยบริบทและความซับซ้อนของภาษาต้นฉบับทสมารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจคำใดคำหนึ่งหรือเนื้อหาบางส่วนคลาดเคลื่อนได้ หากเปิดหาความหมายคำบางคำจากพจนานุกรม จะพบว่ามีความหมายหลายนัย ด้วยเหตุนี้สามารถทำให้นักแปลเกิดความเข้าใจผิดได้ และนำไปสู่การสื่อความได้ไม่ตรงตามต้นฉบับ นักแปลจึงต้องมีความรอบคอบและระมัดระวัง ศึกษาและตรวจสอบให้ละเอียดก่อนลงมือแปล หากเข้าใจผิดก็ทำให้แปลผิดไปด้วย ส่งผลให้ผลงานแปลดังกล่าวใช้ไม่ได้ และถือว่าเป็นความผิดพลาดอย่างร้ายแรงของนักแปลเลยทีเดียว ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับนักแปล ตามที่นักวิชาการ เช่น กรกนก รุณย์คติ (2556 : 20-22); ศติ อินทโกสุม (2556 : 51-52); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 235-244); ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 235); ปัญญา บริสุทธิ์ (2542 : 37); Saville-Troike (2006 : 67-94)

และ Brown (2000 : 173-181) ได้กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงการวิเคราะห์ปัญหาในการแปล สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ประเภทของข้อผิดพลาด

1.1 ข้อผิดพลาดที่เป็นระบบ เรียกว่า “systematic errors” คือ นักแปลไม่รู้ภาษาต้นฉบับดีพอ เกิดจากการไม่รู้กฎที่ใช้ที่ถูกต้อง ไม่เข้าใจหลักไวยากรณ์อย่างถ่องแท้ ถ้อยคำและสำนวนของภาษาต้นฉบับทำให้การถอดความไม่สามารถทำได้ ตัวอย่างเช่น “She is my best friend always helps me.” เป็นประโยคที่เข้าใจยากเพราะว่า พื้นฐานโครงสร้างประโยคผิด “always helps me” ไม่ควรจะตามประโยคสมบูรณ์อย่าง “She is my best friend” จึงควรทำเป็นอนุประโยคเพื่อขยาย “my best friend” หรือ ทำเป็นประโยคลดรูป เช่น “She is my best friend who always helps me.” หรือประโยคที่ว่า “I have been studying English for 2 years”. โครงสร้างทางไวยากรณ์ ...+ have been + v.ing ... ในลักษณะนี้ไม่มีในภาษาไทย จึงต้องอาศัยการอธิบายขยายความถึงลักษณะความหมายในภาษาอังกฤษว่า ใช้กับสถานการณ์ที่แสดงถึงการกระทำที่ทำมาแล้วยังมีความต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และยังไม่เสร็จสิ้น ถ้าแปลโดยยึดความหมายตามหลักไวยากรณ์ทางภาษาอังกฤษ ที่นิยมแปลโครงสร้างไวยากรณ์ในลักษณะนี้โดยจะมีคำว่า “กำลัง” อยู่ในประโยค อาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฉันได้กำลังศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” ซึ่งฟังแล้วไม่สอดคล้องกับสำนวนภาษาไทยเท่าไร ควรแปลว่า “ฉันศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลา 2 ปีแล้ว” นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาในลักษณะอื่นๆ เช่น ด้านคำศัพท์ สำนวนภาษา คำพังเพย หรือสุภาษิต เป็นต้น

1.2 ข้อผิดพลาดที่ไม่เป็นระบบ “non-systematic errors” กรณีนี้เกิดจากผู้เขียนไม่มีความระมัดระวังในการเขียนต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น ข้อผิดพลาดจากการสะกดผิด เช่น “believe” เขียนเป็น “belive” “restaurant” เขียนเป็น “restuarant” การเติม -s หรือไม่เติม -s เช่น mans, childs หรือการผันกริยาที่ผิด เช่น dranked, buyed หรือการใช้คำที่สะกดคล้ายกัน เช่น effect เป็น affect, right เป็น write, like เป็น lice เป็นต้น ข้อผิดพลาดในลักษณะนี้อาจพบเจอได้บ่อยแต่นักแปลสามารถรับรู้ได้ว่าคำดังกล่าวผิดพลาด เนื้อหาไม่สัมพันธ์กันหรือสื่อใจความไม่ถูกต้อง โดยดูจากบริบทที่ผ่านมาก็จะทราบว่าจะควรแก้ไขอย่างไร

2. สาเหตุของข้อผิดพลาด

2.1 ข้อผิดพลาดที่เกิดการถ่ายโอนระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย หากทั้งสองภาษามีความคล้ายคลึงกันในด้านรูปแบบโครงสร้างและไวยากรณ์ในระดับต่างๆ ที่คล้ายกัน โอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดได้นั้นมีน้อย โครงสร้างทางภาษาที่ไม่เหมือนกันจะเกิดการแทรกแซงระหว่างภาษาด้วยกันเอง ตัวอย่างเช่น ประโยคที่ว่า “I hungry very much” เป็นประโยคที่มีโครงสร้างทางภาษาที่ผิด

ทั้งนี้เกิดจากอิทธิพลของภาษาไทยที่ไม่มี “verb to be” ดังนั้น จึงทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าโครงสร้างในภาษาอังกฤษดังกล่าวจะต้องเหมือนกับภาษาไทย

2.2 ข้อผิดพลาดที่เกิดการเลือกความหมายไม่ถูกต้องตามรูปประโยคและความเข้าใจผิดในลักษณะนี้เกิดจากการถ่ายโอนภายในตัวภาษาและระหว่างภาษาอื่นๆ จับใจความผิดคือ เข้าใจเจตนาของผู้เขียนตามต้นฉบับคลาดเคลื่อนและการถ่ายทอดความหมายไปสู่ภาษาเป้าหมายผิดหรือไม่มีความรู้ในภาษาที่จะถอดความดีพอ เมื่อเข้าใจผิดก็ทำให้แปลผิดตามไปด้วย เหตุการณ์เช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากอิทธิพลของความรู้พื้นฐานของภาษาต้นฉบับที่ไม่ดีพอจึงมีผลต่อการถอดความไปสู่ภาษาที่สอง ในทางปฏิบัติแล้วคำนั้นจะมีความหมายแบบใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่และบริบทโดยรอบในประโยค ตัวอย่างเช่น คำว่า “sentence” ดังนี้

- 1) He was given a life **sentence** for murdering his wife.
- 2) She was **sentenced** to 2 months in prison.
- 3) A **sentence** is a set of words that is complete in itself.

จากตัวอย่างทั้ง 3 ประโยค คำว่า “sentence” จะมีความหมายต่างกันไป ประโยคแรกควรแปลว่า “การพิพากษาให้จำคุก” ประโยคที่สองควรแปลว่า “ได้รับโทษ” และ ประโยคที่สามแปลว่า “ประโยค” หากเข้าใจความหมายผิดไปแล้ว ก็จะส่งผลให้การถ่ายทอดความไปสู่ภาษาเป้าหมายเกิดความผิดพลาดตามไปด้วย หรือประโยคว่า “How are you going today?” อาจมีผู้จับใจความผิดแปลว่า “คุณจะไปอย่างไร วันนี้” แต่ควรแปลว่า “คุณเป็นอย่างไรบ้างวันนี้”

2.3 การแปลไม่สมบูรณ์ การแปลในลักษณะนี้เกิดจากนักแปลแต่งเติมหรือตัดทอนเนื้อหาจากต้นฉบับเดิมทำให้ใจความเกินหรือขาดหายไม่สามารถสื่อได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และสร้างความสับสนและไม่เข้าใจเนื้อหาได้ เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (free translation) นอกจากนี้การแปลไม่สมบูรณ์อาจมาจากการเลือกใช้คำได้อย่างไม่เหมาะสมกับวัยหรือเพศ คำราชาศัพท์นำมาใช้กับบุคคลทั่วไป (ยกเว้นการแสดง) หรือคำที่ใช้ตามยุคสมัย

2.4 การยึดติดกับภาษาต้นฉบับ ปัญหาในลักษณะนี้มีสาเหตุเกิดจากการแปลคำต่อคำหรือประโยคต่อประโยค เป็นการยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไปทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับสำนวนภาษาเป้าหมาย และทำให้ความหมายยังคงติดสำนวนภาษาจากต้นฉบับ เช่น ประโยคว่า “I don't care” คำว่า “care” คนไทยมักใช้ทับศัพท์จนติดปาก อาจแปลว่า “ฉันไม่แคร์” ควรแปลว่า “ฉันไม่สนใจหรอก” มากกว่า หรือประโยคว่า “The most winding road in Thailand is Maesot to Umphang.” อาจมีผู้แปล “the most winding road” ว่า “ถนนที่มีลมพัดมากที่สุด” แต่ควรแปลว่า “ถนนที่คดเคี้ยวไปมามากที่สุด”

ดังนั้น เมื่อพบเจอสำนวนภาษาหรือคำที่ไม่คุ้นเคย ไม่ควรด่วนสรุปแปลหรือมองว่าต้นฉบับผิด แต่ควรศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือสอบถามผู้รู้เสียก่อน

สรุปได้ว่า ปัญหาในการแปลมาจากสาเหตุหลากหลาย ได้แก่ จากตัวนักแปลเองที่ยังขาดทักษะ ความรู้ความชำนาญและความเข้าใจในการใช้ภาษา รูปแบบและโครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นเหตุทำให้เกิดความเข้าใจผิด และการยึดติดกับภาษาต้นฉบับซึ่งอาจนำไปสู่การแปลที่ไม่สมบูรณ์

ปัญหาความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม

วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ภาษาทั้งในระบบเสียง ตลอดจนโครงสร้างภาษาของชนชาติ อังกฤษกับชนชาติไทยนั้นมีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้การแปลจึงเป็นปัญหาอย่างมากสำหรับนักแปล การถ่ายทอดจากภาษาอังกฤษไปสู่ภาษาไทยจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจความแตกต่างกันทั้งวัฒนธรรมและโครงสร้างทางภาษาจากทั้งสองฝ่าย การสื่อความหมายได้ตรงเพียงโครงสร้างทางภาษาอย่างเดียวอาจทำให้สื่อสารได้ไม่ตรงตามเจตนารมณ์และเกิดความเข้าใจคาดเคลื่อนให้กับผู้รับสารได้ ตามที่นักวิชาการ เช่น บัญชา สุวรรณานนท์ (2555 : 8-3 – 8-19); อนัญญา สิทธิอำนวย (2555); วิษณุ กอปรสิริพัฒน์ (2549 : 158-198); มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548 : 76-95) และ เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 233-235) กล่าวไว้เป็นแนวเดียวกันถึงลักษณะที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมและภาษา สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การทักทาย (สวัสดิ) ซึ่งกันและกัน ธรรมเนียมกันทักทายกันในขณะพบเจอกันของชาวตะวันตก จะมีสำนวนที่ใช้แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาแห่งวัน เช่น

ช่วงเช้า	พูดว่า	“Good morning” (สวัสดิยามเช้า)
ช่วงบ่าย	พูดว่า	“Good afternoon” (สวัสดิยามบ่าย)
ช่วงเย็น	พูดว่า	“Good evening” (สวัสดิยามเย็น/ค่ำ)

ในวัฒนธรรมไทยนั้นไม่มีการทักทายที่ใช้สำนวนตามช่วงเวลาเช่นนี้ ไม่ว่าจะทักทายกันช่วงเวลาใดจะมีเพียงสำนวนเดียวคือ คำว่า “สวัสดิ” ดังนั้น การแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นไทยไม่ว่าจะใช้คำทักทายช่วงเวลาใดควรแปลเพียงแค่ “สวัสดิ” เท่านั้น

การทักทายที่มีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า “สวัสดิ” ของวัฒนธรรมอังกฤษอาจมีหลายสำนวนที่ไม่ได้ระบุช่วงเวลา อาจใช้ในบริบททั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น คำว่า

“Hello” เป็นคำกลางๆ ที่สามารถนำไปใช้กับคนทุกระดับ

“Hi” นิยมใช้กับผู้ที่มีความสนิทสนมกันเป็นอย่างดี (ไม่เป็นทางการ)

“Good day” เป็นคำโบราณแต่ยังนิยมใช้กันอยู่สามารถใช้ได้ทั้งการทักทายและการกล่าวลา ใช้เฉพาะตั้งแต่ช่วงเช้าถึงบ่ายเท่านั้น

“How do you do?” เป็นคำทักทายที่สุภาพและเป็นทางการ นิยมใช้กับการพบเจอกันครั้งแรก และควรตอบกลับด้วยคำว่า “How do you do?” เช่นกัน

“Good morning ladies and gentlemen” เป็นการทักทายกลุ่มคนในพิธีการต่างๆ ควรแปลว่า “กราบเรียนท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน” ไม่ควรแปลว่า “สวัสดี ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทุกท่าน”

นอกจากนี้ยังมีคำทักทายบางคำที่นิยมใช้กับผู้อาวุโส มีสถานะทางสังคมและยศศักดิ์สูง เช่น คำว่า “Good morning, sir” ใช้พูดกับบุรุษ และ “Good morning, Ma’am / Madam” ใช้พูดกับสตรี คำลงท้ายว่า “sir” และ “Ma’am / Madam” ตรงกับภาษาไทยว่า “ครับ” และ “ค่ะ”

2. You and I การใช้สรรพนามคู่กัน กรณีการใช้บุรุษสรรพนามที่มีคำว่า “I” อยู่ด้วยนั้น สำหรับวัฒนธรรมตะวันตกจะไม่นิยมเอาตัวเองขึ้นก่อน ทั้งนี้เป็นมารยาททางสังคมที่ต้องการให้เกียรติผู้อื่น จึงนิยมเอาตัวเองตามหลัง แต่การแปลเป็นภาษาไทยควรยึดถือตามวัฒนธรรมไทย ควรแปลว่า “ฉันกับเธอ”

3. การแปลสรรพนาม (Pronoun) ในภาษาไทยนั้นสรรพนามที่ใช้มีความหลากหลายกว่าภาษาอังกฤษ การเลือกใช้สรรพนามแต่ละคำจะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น คำว่า “I” ในภาษาไทยมีอยู่หลายคำ ได้แก่ “ผม” “กระผม” “ฉัน” “ดิฉัน” “ข้าพเจ้า” “เรา” “หนู” “ข้า” “หม่อมฉัน” “อาตมา” หรือ “กู” หรือใช้สรรพนามที่แสดงสถานทางสังคม เช่น “แม่” หรือ “พ่อ” (= I) แทนตัวเองเมื่อคุยกับลูก เป็นต้น นักแปลจึงต้องดูบริบทของภาษาต้นฉบับให้ดีแล้วพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ตัวอย่างเช่น

1. Daughter: Mom, I will be home late. Don't wait for **me** for dinner.

แม่ค่ะ **หนู**จะกลับบ้านช้านะ ไม่ต้องรอ**หนู**ทานข้าวเย็นด้วยนะค่ะ

Mom: Ok, but I will keep some food in refrige.

จะลูก แต่**แม่**จะเก็บอาหารไว้ให้ในตู้เย็นนะ

2. Boss: Suda, may I see first quarter report.

คุณสุดา **ผม**ขอดูรายงานไตรมาสแรกหน่อยซี

Secretary: Sorry, sir I have not finished yet.

ขอโทษค่ะท่าน **ดิฉัน**ยังสรุปไม่เสร็จค่ะ

3. Husband: Honey, I've got a promotion.

ที่รัก **ผม**ได้เลื่อนตำแหน่งแล้วนะ

Wife: That's great! I'm very proud of you.

ดีจังเลยค่ะ **ฉัน**ภูมิใจในตัวคุณมาก

4. การลำดับเครือญาติ ในสังคมอังกฤษหรือตะวันตกจะไม่ค่อยให้ความสำคัญมากเท่ากับสังคมไทย ดังนั้นการลำดับเครือญาติจึงไม่ค่อยละเอียด บางคำเรียกถ้าหากอยู่ในประโยคแบบใด ๆ จะมีความหมายที่กำกวม นักแปลจำเป็นต้องดูจากบริบทของเนื้อหาที่กล่าวมาแล้วจึงจะเข้าใจ ตัวอย่างเช่นคำว่า “brother” มีความหมายเป็นสองนัย คือ “พี่ชาย” หรือ “น้องชาย” คำว่า “sister” ก็มีความหมายเป็นสองนัยเช่นกัน คือ “น้องสาว” หรือ “พี่สาว” แต่หากมีการระบุคำขยายให้ชัดเจนก็อาจเพิ่มคำว่า “younger” “elder” หรือ “older” เช่น

“younger brother”	หมายถึง	น้องชาย
“elder brother”	หมายถึง	พี่ชาย
“younger sister”	หมายถึง	น้องสาว
“elder sister”	หมายถึง	พี่สาว

ในวัฒนธรรมไทย คำเหล่านี้ยังใช้เรียกบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ญาติและมีอายุมากกว่าหรือเท่ากัน เพื่อเป็นการสร้างความสนิทสนมว่า “พี่ชาย” หรือ “พี่สาว” หรืออายุน้อยกว่าเล็กน้อยว่า “น้องชาย” “น้องสาว” หรือ “หนู” เป็นต้น

แต่บางคำที่เรียกเครือญาติไม่มีเพิ่มคำขยายใดๆ ทำให้นักแปลต้องอาศัยดูจากบริบทของเนื้อหาอย่างละเอียดจึงจะสามารถระบุได้ว่าผู้นั้นเป็นบุคคลในเครือญาติฝ่ายใด หรือใช้เรียกผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพ่อแม่เรา เช่น คำว่า

“uncle”	หมายถึง	ลุง หรือ อา
“aunt”	หมายถึง	ป้า หรือ น้า

5. การเรียนชานบุคคล สำหรับชาวตะวันตกโดยทั่วไปจะมีชื่อเรียกสามชื่อ นั่นคือ ชื่อแรก เรียกว่า “first name” เป็นชื่อจริงๆ ของผู้นั้น ชื่อกลาง เรียกว่า “middle name” เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นจากชื่อบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย (จะใช้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของตระกูลนั้นๆ และไม่นิยมนำมาเรียกมากนัก) และชื่อท้าย เรียกว่า “last name” “family name” หรือ “surname” เป็นชื่อสกุล

ในการเรียกชื่อบุคคลจะแสดงถึงความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ยกตัวอย่างเช่น

President Barack Hussein Obama (ประธานาธิบดีบารัค ฮูเซน โอบามา)
(ตำแหน่ง) (ชื่อต้น) (ชื่อกลาง) (ชื่อท้าย)

หากเรียกท่านว่า

Barack มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี (ไม่ใส่คำนำหน้าชื่อ)

Mr. President ให้เกียรติและเป็นทางการ (ใช้ในพิธีการ)

Mr. Obama หรือ Mr. President Obama ให้เกียรติและเป็นทางการ และคำนำหน้าชื่อ

ต้องใช้คู่กับนามสกุลเท่านั้น

Obama, Barack Hussein หรือ Obama, B. H. ใช้ในภาษาไทย

ในวัฒนธรรมไทยนิยมเรียกชื่อและตามด้วยนามสกุล จึงเรียกท่านว่า Mr. Barack Obama หรือ President Barack Obama

การแสดงความเคารพต่อบุคคลผู้อาวุโสที่ไม่ใช่ญาติโดยสายเลือดทั้งที่อาจรู้จักหรือไม่รู้จัก ในวัฒนธรรมไทยนิยมใช้สรรพนามเรียกขานผู้นั้นตามความเหมาะสมกับวัยวุฒิของเขา เช่น “ปู่” “ยาย” “แม่” เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ไม่ในวัฒนธรรมตะวันตก

นอกจากนี้ คำนำหน้าชื่อบางคำอาจมีความหมายไม่ตรงกับวัฒนธรรมไทย เช่นคำว่า “Doctor” ในสังคมไทยใช้เรียกผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก แต่ในสังคมตะวันตกจะใช้เรียกผู้ที่แพทย์ หากต้องการระบุการศึกษาจะนิยมเขียนต่อท้ายชื่อด้วยคำว่า Ph.D. และชาวตะวันตกก็ยังนิยมเรียกอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยว่า “Professor” ซึ่งในวัฒนธรรมไทยหมายถึงตำแหน่งทางวิชาการคือ “ศาสตราจารย์”

6. ส่วนวนเฉพาะถิ่น ความรู้รอบตัวและภูมิหลังเรื่องที่จะแปลเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งของนักแปล หากขาดประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นในเรื่องที่จะแปลแล้วย่อมสร้างปัญหาได้เช่นกัน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องอาจทำให้ถูกมองว่าไม่เหมาะสมและไม่ได้รับการยอมรับ นักแปลจึงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เชื่อมช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมทั้งสองให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ประโยคว่า “How are you going today?” เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศออสเตรเลีย คำว่า “dart” โดยทั่วไปหมายถึง “เกมปาเป้า” แต่ในภาษาอังกฤษแบบแคนาดาหมายถึง “บุหรี” ประโยคว่า “What is your good name?” และ คำว่า “Lakh” (เลขหลักแสน) เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในประเทศอินเดีย หรือคำอื่นๆ ที่เป็นที่ยูจกกันดี เช่น คำว่า Tornado, Tsunami, Pizza, Steak, Apartment, Condominium, เป็นต้น ซึ่งนักแปลจะต้องรักษาคำดังกล่าวในการแปลเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจถึงระบบการสื่อสารมวลชนที่มีการเชื่อมโยงกันทั่วโลก

สรุปได้ว่า การแปลให้สามารถสื่อความหมายได้ดีนั้น นักแปลจะต้องมีความเข้าใจวัฒนธรรมและภาษาจากทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมาย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติและตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล

ความผิดพลาดในการแปลมีสาเหตุที่หลากหลาย ตามที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การแปลผิดไวยากรณ์

ระบบไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษมีรูปแบบและโครงสร้างที่แบ่งออกได้อย่างชัดเจน โดยแบ่งออกตามกาล (tense) เวลา (time) ในแต่ละประโยคจะมีใจความที่สมบูรณ์ระบุเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต กำลังเกิดขึ้น เป็นต้น ตลอดจนมีการแจกนาม (noun) กริยา (verbs) เพศ (genders) วาจก (voices) และอื่นๆ ไว้อย่างเป็นระบบ การขาดความรู้ด้านภาษาอย่างลุ่มลึก สามารถทำให้แปลผิดไวยากรณ์ เป็นเหตุให้สื่อใจความผิดพลาด เกิดความเสียหายกับเนื้อความ (อัจฉรา ไล่สัตว์ไกล, 2554 : 24-28, เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 235-239 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 74, 76) นักแปลต้องคำนึงถึงไวยากรณ์ทั้งจากภาษาต้นฉบับและจากภาษาเป้าหมาย คือ ต้องสามารถถอดออกมาให้ตรงกับไวยากรณ์ของต้นฉบับและสอดคล้องกับระบบไวยากรณ์ในภาษาเป้าหมายเช่นกัน

ตัวอย่างเช่น

- a. Mr. President Obama was invited to give a speech at the United Nation on the World Peace Day.

อาจมีผู้แปลว่า “ท่านประธานาธิบดี บารัค โอบามา ถูกเชิญให้ไปกล่าวสุนทรพจน์ที่องค์การสหประชาชาติเนื่องในวันสันติภาพโลก”

การแปลเช่นนี้เมื่อพิจารณาแล้วตรงตามหลักไวยากรณ์ในภาษาต้นฉบับ แต่หากพิจารณาประโยคนี้ในบริบทภาษาไทยแล้ว การใช้คำว่า “ถูก” ดูจะสื่อความไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากคำนี้โดยส่วนใหญ่จะนิยมใช้เพื่อสื่อความไปในทางลบเสียมากกว่า (อัจฉรา ไล่สัตว์ไกล, 2554 : 24)

ควรแปลว่า “ท่านประธานาธิบดี บารัค โอบามา ได้รับเชิญให้ไปกล่าวสุนทรพจน์ที่องค์การสหประชาชาติเนื่องในวันสันติภาพโลก”

- b. She has been to England.

อาจมีผู้แปลว่า หล่อนมาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ หรือ หล่อนได้ไปที่ประเทศอังกฤษ

เมื่อพิจารณาไวยากรณ์ของประโยคนี้จะเห็นว่าเป็น “present perfect” แสดงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วอย่างสมบูรณ์ และผลของการกระทำอาจจะยังส่งผลถึงปัจจุบัน แต่ในประโยคนี้ been จะสื่อความในลักษณะสิ่งที่เคยกระทำมาก่อน ควรแปลว่า “ฉันเคยไปประเทศอังกฤษ”

d. It's cool!

อาจมีผู้แปลว่า “มันเป็นอะไรที่สูดยอดเยี่ยม”

โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษหากจะเขียนให้เป็นประโยค จำเป็นต้องมีประธานและกริยา เป็นอย่างน้อย แต่บางครั้ง คำว่า It ก็ได้ทำหน้าที่แทนสิ่งใดในประโยค ทำหน้าที่เพียงทำประโยคให้ สมบูรณ์เท่านั้น ในการแปลเป็นภาษาไทยสามารถละคำที่ไร้ความหมายเช่นนี้ได้ หากเกิดความสับสนคำ ที่ใช้แทนนามและคำที่ไม่มีความหมายก็อาจทำให้แปลผิดและคำแปลฟังดูไม่ไพเราะในภาษาไทยนัก

ควรแปลว่า “ดีจังเลย” หรือ “สูดยอดเยี่ยม”

ดังนั้นนักแปลต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการแปล ตรวจสอบประโยคที่ทำให้ไม่เข้าใจ ก่อนลงมือแปล

2. ความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาอังกฤษกับภาษาไทย

นักแปลหลายท่านมักจะพบว่า บ่อยครั้งที่รู้และแปลคำศัพท์ได้แต่ไม่สามารถแปลเนื้อหา ดังกล่าวได้อย่างชัดเจนหรือถูกต้อง หรือบางครั้งสามารถเข้าใจเนื้อหาของภาษาต้นฉบับได้เป็นอย่างดี แต่กลับไม่สามารถแปลออกมาเป็นภาษาไทยเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง ปัญหานี้เกิดจากความแตกต่างกัน ทางด้านโครงสร้างทางภาษาของทั้งสองภาษา (สุพรรณิ ปันมณี, 2546 : 29-39) ดังนั้น จึงต้องมีความ รอบคอบและทำความเข้าใจกับโครงสร้างทางภาษาที่ไม่เหมือนกันซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

2.1 โครงสร้างทางภาษา คือ ความแตกต่างกันของรูปแบบและไวยากรณ์ของ ภาษาอังกฤษกับภาษาไทย สามารถเปรียบเทียบได้ ดังนี้

2.1.1 คำนาม หรือ “Noun” ในภาษาอังกฤษมีการแยกอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น

1) บุรุษ หรือ “person” ในภาษาอังกฤษแยกกรุปของสรรพนามไว้อย่าง เด่นชัด ได้แก่ บุรุษสรรพนามที่ 1 ได้แก่ “I” “we” บุรุษสรรพนามที่ 2 ได้แก่ “you” บุรุษสรรพนามที่ 3 ได้แก่ “he” “she” “it” “they” และ ชื่อคน แต่ในภาษาไทยไม่ได้แยกไว้อย่างเด่นชัดสรรพนามบางคำ สามารถใช้ได้หลายบุรุษ

2) พจน์ หรือ “number” คำนามทุกคำในภาษาอังกฤษจะระบุพจน์ คือ เอกพจน์ (singular) หรือ พหูพจน์ (plural) ไว้อย่างชัดเจน สำหรับภาษาไทยจะไม่ระบุพจน์ของนามไว้แต่ อาจมีคำว่า “ทั้งหลาย” “เหล่า” “บรรดา” ฯลฯ มาขยายคำนามนั้นๆ ให้สื่อความไปในทำนองพหูพจน์ ตัวอย่างเช่น

Singular		Plural
Cat	=	Cats
Child	=	Children
Man	=	Men

ดังนั้น จะมีปัญหาสำหรับการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักแปลจะต้องระบุพจน์ของนามที่มีกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนให้ถูกต้อง

3) การนับนาม ในภาษาอังกฤษคำนามจะมีลักษณะสองอย่าง คือ เป็นนามนับได้ เรียกว่า “countable noun” คือจะมีหน่วยบอกปริมาณหรือปริมาตร และนามที่นับไม่ได้ เรียกว่า “uncountable noun” แต่จะมีวิธีในการทำให้นับได้ สำหรับภาษาไทยแล้วคำนามทุกคำนับได้ และบอกจำนวนของทุกสิ่งได้ ตัวอย่างเช่น

Countable noun	Uncountable noun
Dog	Milk
Job	English
School	Eating
Bird	Sociology

4) เพศของนาม เรียกว่า “gender of noun” ในภาษาอังกฤษจะแยกเพศของนามออกเป็น 4 คือ

- 4.1) เพศชาย (masculine) เช่น boy, king, ram ... etc.
- 4.2) เพศหญิง (feminine) เช่น girl, queen, ewe ... etc.
- 4.3) เพศรวม (common gender) เช่น child, sheep... etc.
- 4.4) ไม่มีเพศ (nature) เช่น book, school, house, pen... etc.

ในภาษาไทยจะไม่มีรูปแสดงเพศดังนี้ การแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องเพศของภาษาเช่นกัน

2.1.2 คำกริยา หรือ “verb” ในภาษาอังกฤษจะแสดงเป็นเวลา (time) ได้แก่ อดีต อนาคต ปัจจุบัน และมีการแจกตัวไปออกเป็น 3 แบบ คือ “base form”, “past form” และ “past participle form” โดยจัดอยู่ในรูปของกาล (tens) ซึ่งหลักๆ มีทั้งหมด 12 กาล เพื่อแยกความแตกต่างกันระหว่างเหตุการณ์ต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน และมีความสำคัญอย่างยิ่งกับโครงสร้างทางภาษา แต่สำหรับภาษาไทยแล้วไม่ให้ความสำคัญอะไรเท่ากับเรื่องของกาล ไม่ต้องระบุให้ชัดเจน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีเรื่องของวาจก (voice) โดยจะเปลี่ยนรูปเพื่อแสดงว่าเป็นกัตตวาจก (active voice) หรือ กัมมวาจก (passive voice) สำหรับภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนรูปภายในประโยค (อัจฉรา ไส้สัตรู ไกล, 2554 : 24)

2.1.3 คำประเภทอื่น คำอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นปัญหาในการแปล ได้แก่

1) คำบุพบท หรือ “preposition” ในภาษาอังกฤษจะมีตำแหน่งที่กำหนดไว้ที่เหมาะสมประโยคนั้นๆ ในภาษาไทยจะมีโครงสร้างที่แน่นอน

2) คำคุณศัพท์ หรือ “adjective” ในภาษาอังกฤษนั้นจะใช้ Verb to be เมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยค อยู่หน้าและเรียงกันหลายคำเพื่อขยายนามที่เป็นคำหลัก ในแต่ภาษาไทยจะไม่มี โดยจะให้คำกริยาทั้งหมดและคำขยายจะอยู่หลังคำหลักไม่เหมือนกับภาษาอังกฤษ

3. การแปลผิดสำนวน ในแต่ละภาษาจะมีสำนวนที่เป็นแบบเฉพาะของตนเอง การแปลตรงตัวตามรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์บ่อยครั้งที่ทำให้ความหมายไม่ตรงกับภาษาเป้าหมาย (ประทีอง ทินรัตน์, 2543 : 77) แม้จะสื่อความได้แต่ก็อาจทำให้ขาดความไพเราะและความคมคายในการใช้ภาษา สำนวนเฉพาะในภาษาอังกฤษและภาษาไทย แบ่งออกได้ ดังนี้

3.1 สำนวนเฉพาะ คือการแปลตามรูปศัพท์คำต่อคำ ซึ่งอาจทำให้ได้ความหมายไม่สอดคล้องกับสำนวนไทย ตัวอย่างเช่น

3.1.1) สำนวนภาษาอังกฤษ

a. She was **frozen to the bone.**

อาจมีผู้แปลว่า “หล่อนหนาวถึงกระดูก”

ควรแปลว่า “หล่อนหนาวจับใจ”

b. This news is **out of the common.**

อาจมีผู้แปลว่า “ข่าวนี้ปราศจากความปกติ”

ควรแปลว่า “ข่าวนี้ผิดปรกติ”

c. This fish is **gone bad.**

อาจมีผู้แปลว่า “ปลานี้ได้เน่าไปแล้ว”

ควรแปลว่า “ปลาเน่าเสียแล้ว”

d. His mind is **all abroad.**

อาจมีผู้แปลว่า “ใจเขาอยู่ต่างประเทศทั้งหมด”

ควรแปลว่า “จิตใจของเขาไม่อยู่กับตัว”

e. He came here **day after day.**

อาจมีผู้แปลว่า “เขามาที่นี้วันหลังจากวัน”

ควรแปลว่า “เขามาที่นี้วันแล้ววันเล่า”

3.1.2) สำนวนภาษาไทย

a. คุณจำเป็นต้องยื่นใบสมัครงานด้วยตนเอง

อาจมีผู้แปลว่า “You need to submit your application form by yourself. ”

ควรแปลว่า “You need to apply in person. ”

b. คุณช่วยผมหน่อยได้ไหมครับ

อาจมีผู้แปลว่า “Can you help me? ”

ควรแปลว่า “Could you give me a hand? ”

c. ค่าเช่าถึงกำหนดทุกวันที่ห้าของเดือน

อาจมีผู้แปลว่า “Rentals is pay on the fifth of the month. ”

ควรแปลว่า “Rentals is due on the fifth of the month. ”

d. คุณคิดอย่างไรกับข่าวนี้

อาจมีผู้แปลว่า “How do you think about this news? ”

ควรแปลว่า “What do you think of this news? ”

e. ขอโทษครับ ผมต้องขอตัวก่อน

อาจมีผู้แปลว่า “Excuse me. I need to leave you now. ”

ควรแปลว่า “Excuse me. Could I be excused? ”

3.2 จำนวนตามบทบาทหน้าที่ของคำ ในแต่ละภาษาคำแต่ละคำจะทำหน้าที่ได้หลากหลายและมีความหมายได้หลายนัย หากไม่สังเกตให้ดีจะทำให้เข้าใจความหมายผิดและทำให้แปลออกมาผิดได้เช่นกัน (เด็อนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 241) ยกตัวอย่างภาษาอังกฤษคำว่า “run” ที่ใช้ในบริบทต่างๆ กัน ทำให้เกิดเป็นสำนวนภาษาและมีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม ตัวอย่างเช่น

a. I've got to **run**.

อาจมีผู้แปลว่า “ฉันต้องการวิ่ง”

ควรแปลว่า “ฉันต้องรีบไปแล้ว”

d. She is going to **run** the SME with her family.

อาจมีผู้แปลว่า “หล่อนกำลังวิ่งธุรกิจขนาดเล็กับครอบครัว”

ควรแปลว่า “หล่อนกำลังดำเนินธุรกิจขนาดเล็กับครอบครัว”

e. Is your computer **running**?

อาจมีผู้แปลว่า “คอมพิวเตอร์ของคุณกำลังวิ่งอยู่ไหม”

ควรแปลว่า “คอมพิวเตอร์ของคุณใช้งานได้อยู่ไหม”

f. You should have your people **run** the numbers and then we'll talk.

อาจมีผู้แปลว่า “คุณควรให้พนักงานของคุณวิ่งตัวเลขก่อนแล้วค่อยมาคุยกัน”

ควรแปลว่า “คุณควรให้พนักงานของคุณคำนวณตัวเลขก่อนแล้วค่อยมาคุยกัน”

g. I have been **running** this company for five years.

อาจมีผู้แปลว่า “ฉันได้วิ่งบริษัทนี้ห้าปีแล้ว”

ควรแปลว่า “ฉันได้บริหารบริษัทนี้ห้าปีแล้ว”

h. He is a school **runner**.

อาจมีผู้แปลว่า “เขาเป็นนักวิ่งโรงเรียน”

ควรแปลว่า “เขาเป็นผู้บริหารโรงเรียน”

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า คำว่า “run” มีความหมายหลายอย่าง ได้แก่ “วิ่ง” “รีบไป” “ดำเนินการ” “การใช้งาน” หรือ “บริหาร” เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและหน้าที่ในประโยค นักแปลจึงต้องเข้าใจจำนวนการใช้ให้ถูกต้องจึงจะสามารถแปลได้ตรงตามความหมายในภาษาไทย

4. การแปลตก เป็นข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการจับใจความต้นฉบับได้ไม่หมด หรือบางครั้งอาจเป็นความเจตนาของนักแปลที่ต้องการตัดข้อความในฉบับแปลออกอย่างไม่สมเหตุสมผล และอาจตัดทอนใจความสำคัญออกไป ทำให้เนื้อหาขาดความต่อเนื่อง การแปลแบบนี้มักเกิดขึ้นกับการแปลแบบอิสระ (เดือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 78) เพราะฉะนั้นนักแปลจึงต้องศึกษาต้นฉบับให้ละเอียด พยายามคงใจความสำคัญเอาไว้ ตัวอย่างเช่น

An old man was attacked to death by the tigers while attempting to hunt them in the Khao Yai National Park.

หากแปลว่า “ชายชราผู้หนึ่งถูกเสือกัดตายขณะที่เข้าไปล่าสัตว์ในป่า”

การแปลเช่นนี้แม้ใจความสำคัญยังคงอยู่ นั่นคือถูกเสือกัดตาย แต่กินใจความเพียงกว้างๆ เท่านั้น ยังขาดรายละเอียดที่ทำให้ผู้รับสารต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ล่าสัตว์อะไรบ้าง และสถานที่ถูกเสือทำร้าย หากจะแปลให้เต็มก็จะแปลว่า

“ชายชราผู้หนึ่งถูกเสือทำร้ายจนถึงแก่ชีวิตขณะที่กำลังเข้าไปล่าพวกมันที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่”

5. การเพิ่มเติม การต่อเติมเนื้อหาที่ไม่มีในต้นฉบับลงไปในงานแปลของตนเอง สามารถกระทำได้ในบางกรณี เพื่อให้สำนวนภาษามีความไพเราะและสละสลวยมากขึ้น และยังเป็นสิ่งที่รับได้ แต่หากว่าการแต่งเสริมเพื่อใส่ความคิดของตนเองหรือการคาดเดาว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น ก็อาจทำให้ผลงานดังกล่าวมีความคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับไปมาก (ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 78) ซึ่งอาจกลายเป็นการแปลแบบอิสระแบบที่สามารถแต่งเติมเนื้อหาได้ตามความชอบใจของนักแปล แต่ยังคงรักษาไว้เพียงใจความสำคัญเท่านั้น สำหรับการแปลในลักษณะอื่นๆ ต้องคงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ไว้เป็นหลัก (เดือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242) ตัวอย่างเช่น

A Burmese servant has killed his owner and fled with a million Baht.

หากแปลว่า “คนใช้สุดโหดชาวพม่าได้ฆ่าเจ้านายพร้อมหอบเงินล้านหนีไปอย่างไรร่องรอย”

การแปลเช่นนี้ แม้ว่าคนใช้จะฆ่าเจ้านายของตนเองและเอาเงินไปด้วยจริง แต่การแปลเสริมใจความว่า “สุดโหด” ให้ดูเหมือนกับว่าเป็นคนโหดเหี้ยมที่ทำเรื่องเช่นนี้ได้ลง ซึ่งผู้แปลอาจใส่ความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นต่อบุคคลผู้มีพฤติกรรมเช่นนี้ว่าต้องเป็นคนที่โหดร้าย ถือว่าเป็นการทำหน้าที่นักแปลที่ผิด การเพิ่มเติมควรพิจารณาความเหมาะสม ดังนั้นควรแปลว่า

“คนใช้ชาวพม่าได้ฆ่าเจ้านายตนเองและหลบหนีพร้อมเงินหนึ่งล้านบาทไปด้วย”

6. สำนวนภาษาไม่เหมาะสม ความหลากหลายในระดับของภาษามีผลกับผู้อ่านในการเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการสื่อ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือความเหมาะสมกับเพศ วัย วุฒิภาวะ การศึกษา ภาษาเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ โดยพิจารณาจากเนื้อหาในภาพรวมว่าควรใช้ภาษาที่เหมาะสมในระดับใด เนื่องจากมีสำนวนและคำเป็นจำนวนมากในภาษาอังกฤษที่มีความหมายอยู่ในระดับเดียวกัน ไม่ว่าผู้พูดจะอยู่ในสถานะทางสังคมในระดับใดก็ตามก็จะใช้เหมือนกัน สำหรับภาษาไทยจะมีใช้ที่หลากหลายกว่า ผู้แปลจึงต้องแปลให้มีความสมเหตุสมผล เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องกาลเทศะ ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ให้สละสลวยและชัดเจน (เตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548 : 242 และ ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 79)

สรุปได้ว่า ข้อผิดพลาดในการแปลที่พบได้บ่อยมีสาเหตุมาจากความรู้ความเข้าใจในระบบไวยากรณ์ยังไม่ดีพอ ความแตกต่างกันของโครงสร้างทางภาษาทำให้ไม่สามารถถอดใจความได้อย่างเหมาะสม ภาษาต้นฉบับกับฉบับเป้าหมายยังมีความแตกต่างกันมากก็จะยิ่งถอดความได้ยากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ในแต่ละภาษายังมีสำนวนที่ไพเราะเป็นแบบเฉพาะของตนเองเป็นการยากที่จะนำสำนวนเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างถูกต้องหากไม่ใช่เจ้าของภาษานั้นโดยตรง ยังมีสาเหตุมาจากการจับใจความได้ไม่ครบถ้วนจึงทำให้เกิดการแปลขาดหายในบางวรรคบางตอนและผู้แปลอาจมีการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนเองใส่ลงไปฉบับแปลซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร มีการแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทยที่ใช้ภาษาไม่เหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นต้น

แนวทางการปรับปรุงแก้ไขในการแปล

ข้อผิดพลาดในการแปลเกิดจากสาเหตุที่หลากหลาย นักแปลจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในเรื่องจุดประสงค์ตามเนื้อหาของต้นฉบับและพยายามถ่ายทอดออกมาให้ได้ภาษาเป้าหมายอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด นักแปลจึงต้องมีเวลาในการตรวจทานและขัดเกลาเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีความสละสลวยที่สุด แนวทางเบื้องต้นในการปรับปรุงแก้ไขงานแปลให้มีคุณภาพนั้น นักวิชาการด้านการแปลได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตในการปรับงานแปล

การปรับแก้หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อความให้ต่างไปจากต้นฉบับไม่ได้กระทำตามความพึงพอใจของนักแปล มีขอบเขต ดังนี้

1.1 เกิดความจำเป็น ในกรณีที่ต้นฉบับมีเนื้อหาภาษาที่เป็นวิชาการในด้านสำนวนภาษา คัพท์เฉพาะทาง เช่น ต้นฉบับมีเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมาย ทางการแพทย์ หรือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งอาจใช้ภาษาเฉพาะและเหมาะกับนักวิชาการในวงการณ์นั้นๆ แต่นักแปลเห็นว่าเนื้อหาสาระมีประโยชน์ และประสงค์จะถ่ายทอดไปยังบุคคลทั่วไปเพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลดังกล่าว ย่อมสามารถถ่ายทอดเนื้อหาให้มีความเป็นวิชาการน้อยที่สุดได้ โดยการปรับโครงสร้างทางภาษา การเรียงประโยค ให้แตกต่างไปจากต้นฉบับตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสละสลวย เป็นธรรมชาติ และอ่านแล้วเข้าใจ (สัญญาวิ สายบัว, 2554 : 87)

1.2 การรักษาใจความ การแปลเพื่อรักษารูปแบบและความคิดตามต้นฉบับไว้มากเกินไปทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างเต็มที่ กระบวนการแปลเกิดความติดขัด จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบไปบ้าง แต่ต้องรักษาใจความไว้ให้มากที่สุดเช่นกัน ดังนั้นนักแปลอาจเลือกใช้ทำนอง การเขียนและรูปแบบภาษาให้มีความเหมาะสม (สัญญาวิ สายบัว, 2554 : 87)

2. การปรับปรุงสำนวนการแปล

ตามที่นักวิชาการ เช่น สัญญาวิ สายบัว (2550 : 87-78); วิษณุ กอบปรสิริพัฒน์ (2549 : 134-153); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 246-260) และ ประเทือง ทินรัตน์ (2543 : 80-84) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงหลักในการปรับปรุงแก้ไขงานแปลที่มีความแตกต่างกันทางด้านรูปแบบและโครงสร้างทางภาษานั้น มีอยู่ด้วยกัน 4 ระดับ คือ

2.1 การปรับปรุงแก้ไขในระดับคำ คือ มีความหมายรวมถึง คำศัพท์ สำนวน และไวยากรณ์ นักแปลอาจใช้กลวิธี ดังนี้

2.1.1 การเปลี่ยนความหมาย ทั้งนี้ใจความยังคงเดิมและสามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ว่าคำดังกล่าวที่นักแปลได้เปลี่ยนจากสิ่งใดแทนสิ่งใด ตัวอย่างเช่น ข้อความจากเรื่อง “พจญทะเล” แปลโดย รอย โรจนานนท์ (อ้างใน ประเทือง ทินรัตน์, 2543 : 80) จากเรื่อง “Two Years Before The Mast” ของ Richard Henry Dana ว่า

... But sea the man is near you – at your side – you hear his voice, and in an instant he is gone...

แต่เมื่ออยู่กลางทะเล คนผู้นั้นอยู่ใกล้เรา อยู่ข้างเรา เราได้ยินเสียงเขา และจู่ๆ เขาก็จากไป

นักแปลได้แปลคำว่า “you” จากความหมายว่า “คุณ” เป็น “เรา” แทน ความหมายในประโยคยังคงใจความสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่าคำว่า “เรา” ใช้แทนสิ่งใด

2.1.2 การขยายความ สามารถเติมลงในเนื้อหากรณีเป็นคำสั้นๆ แต่หากคำขยายมีความยาวมากควรอยู่ในรูปเชิงอรรถ (footnote) มีวิธีดังนี้ต่อไป

1) การเติมลักษณะนามเพิ่มข้างหน้า ตัวอย่างเช่น

Loy Kratong Festival งานประเพณีลอยกระทง

Tom yum kung แกงต้มยำกุ้ง

Sloth ตัวสล้อต

the NASA องค์การนาซ่า

Toyota รถโตโยต้า

2) การเติมข้อความสั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น อาจอยู่ในรูปขยายความหรือเชิงอรรถก็ได้ เช่น

a. People eat the fried chicken with **exotic sauce**.

ผู้คนชอบรับประทานไก่ทอดด้วยซอสทำจากถั่วเหลืองและพริก
รสเผ็ดจากเกาหลี

b. **Mexican tacos** are popular in Texas.

อาหารทาโก้ของชาวแม็กซิกันได้รับความนิยมในเท็กซัส

(Footnote) ทาโก้ (Tacos) ทำจากผักผสมเนื้อห่อในขนมปังแผ่นบางๆ ชนิดหนึ่ง

3) การเติมคำอธิบาย ซึ่งสามารถใส่ไว้ในวงเล็บแทรกไว้ท้ายคำที่ต้องการอธิบาย ตัวอย่างเช่น

a. He likes to sing Pop song.

เขาชอบร้องเพลงป๊อป (**เพลงแนวร่าเริง สนใส**)

b. She was dressed in a sari on her wedding day.

หล่อนใส่ชุด紗丽 (**ชุดประจำชาติอินเดีย**) ในวันแต่งงาน

2.1.3 การเปลี่ยนโดยใช้วลีหรือประโยค เมื่อไม่มีคำศัพท์มาเทียบเคียงจึงนิยมใช้วลีหรือประโยคมาอธิบายแทน ตัวอย่างเช่น

a. One summer day the air had been so sultry that...

หน้าร้อนวันหนึ่ง อากาศร้อนจนทรมาน...

b. He lives from hand to mouth.

เขามีชีวิตอยู่อย่างแร้นแค้น

2.1.4 การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ควรตัดออกไปเพียงเท่าที่จำเป็นเพียงเล็กน้อย ซึ่งจะทำให้ความหมายบางส่วนหายไปแต่สาระสำคัญยังคงอยู่ ตัวอย่างเช่น

a. Answering, John said that....

จอห์นตอบว่า...

b. The man was eagerly and remarkable fond of fishing.

ตาคนนั้นชอบตกปลาเหลือเกิน

2.2 การปรับปรุงในระดับโครงสร้างประโยค เพื่อให้การแปลมีความเหมาะสมกับบริบท และมีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด นักแปลจำเป็นต้องปรับโครงสร้างของภาษาให้มีความสอดคล้องกับฉบับแปล ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

2.2.1 การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือ วลีเป็นประโยค ตัวอย่างเช่น

a. on the roof. (วลี)

There is a bird on the roof. (ประโยค)

มีนกอยู่บนหลังคา

b. sleeping on the floor. (วลี)

The child is sleeping on the floor. (ประโยค)

เด็กกำลังนอนอยู่บนพื้น

2.2.2 การเปลี่ยนกัมมวาจกเป็นกัตตุวาจก ตัวอย่างเช่น

a. The book was written by him.

เขาเขียนหนังสือ

b. That tree was planted by my grandfather.

ปู่ฉันปลูกต้นไม้ต้นนั้น

c. This house was painted in pink.

บ้านหลังนี้ทาสีชมพู

2.2.3 การเพิ่มหรือละคำในประโยค ตัวอย่างเช่น

a. She was promoted to the new manager.

หล่อนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการคนใหม่

b. The lush tropical climate.

ภูมิอากาศเขตร้อนที่ชุ่มฉ่ำ

2.3 การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค การปรับเปลี่ยนในระดับนี้ เพื่อปรับให้เนื้อหาในระดับย่อหน้าหรือมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากว่าภาษาต้นฉบับอาจมีการเรียงเนื้อหา กลุ่มความคิด การลำดับเหตุการณ์ได้ไม่สอดคล้องกับภาษาที่จะแปล อาจทำให้เกิดปัญหาได้หากยึดตามทั้งหมด จำเป็นต้องปรับเรียงลำดับเหตุการณ์ให้มีความเหมาะสม แต่ต้องรักษาใจความเดิมไว้เช่นกัน

3. การเขียนทับศัพท์ ภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในด้านตัวอักษร เสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ ความหมาย และอื่นๆ ดังนั้น การจะถอดความหมายมาสู่ภาษาไทยจึงมีข้อจำกัดอยู่มากมาย อีกหนึ่งปัญหาคือคำศัพท์ที่ไม่สามารถหาความหมายได้อย่างตรงๆ ในภาษาไทยได้ การใช้วิธีการอธิบายขยายความประกอบเห็นจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด (รมณี กมลวัฒนา, 2558 : 179-180) แต่กลับทำให้ใจความและเนื้อหาที่มีความฟุ่มเฟือยออกไปมาก เนื้อหาขาดความกระชับ เกิดความไม่เหมาะสมกับการงานแปลบางประเภท ดังนั้นวิธีการนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาในการแปลได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังนี้

3.1 หลักในการทับศัพท์ ตามที่นักวิชาการ เช่น รมณี กมลวัฒนา (2558 : 182-192); พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล (2558 : 46-50) และ สัจฉวี สายบัว (2554 : 57-62) กล่าวเป็นแนวทางเดียวกันถึงการทับศัพท์ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

3.1.1 แทนชื่อเฉพาะ คือ คำเป็นที่ชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ แม่น้ำ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ตัวอย่างเช่น

Mr. John	คุณจอห์น
Paris	กรุงปารีส
Everest mountain	เทือกเขาเอฟเวอร์เรส
The NATO	องค์การนาโต้
Chimpanzee	ลิงชิมแปนซี
Coke	น้ำอัดลมโค้ก
University of USA	มหาวิทยาลัยยูเอสเอ

3.1.2 คำที่ไม่มีในภาษาแปล คือ เป็นคำนามธรรมที่ไม่มีคำเทียบเคียงหรือมีแต่สื่อความได้ไม่เป็นที่นิยมในภาษาที่จะแปล ในกรณีนี้นักแปลสามารถใช้หลักการอธิบายบอกลักษณะหรือใช้การทับศัพท์ ตัวอย่างเช่น

Beer	เบียร์
Football	ฟุตบอล
Notebook	โน้ตบุ๊ก
Google	กูเกิล
Flash drive	แฟลชไดรฟ์

3.1.3 การออกเสียง เพื่อให้รู้ว่าคำดังกล่าวออกเสียงอย่างไร โดยใช้อักษรในภาษาแปลที่มีเสียงใกล้เคียงมาแทนเสียงดังกล่าว โดยเฉพาะคำที่ไม่ได้มีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ

เช่น ภาษาไอริช ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน คำพื้นเมือง และอื่นๆ มักจะออกเสียงไม่ตรงกับตัวอักษรที่เขียนในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

Greenwich	ออกเสียงว่า	กรี-นิช
Psychology	ออกเสียงว่า	ไซ-คัล-ลจ-จี
Placebo	ออกเสียงว่า	พลา-เม-โบ / พลา-ซี-โบ
Value	ออกเสียงว่า	แวล-ยู
Chaos	ออกเสียงว่า	คิ-ออส
Computer	ออกเสียงว่า	คัม-พิวเตอร์
Chevrolet	ออกเสียงว่า	เชฟ-โร-เล

3.1.4 การยืมคำ การแปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งย่อมมีข้อจำกัดในเรื่องคำและภาษาที่ใช้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการอธิบายหรือขยายความอาจทำให้เนื้อความที่แปลไม่มีความกระชับหรือขาดความไพเราะของภาษา ดังนั้นควรแปลทับศัพท์แบบตรงตัวจะทำให้เข้าใจง่ายกว่า ตัวอย่างเช่น

- a. I bought a new **battery** for my car.
ฉันได้ซื้อแบตเตอรี่รถยนต์ใหม่
- b. The kids are watching **cartoons**.
เด็กๆ กำลังดูการ์ตูน
- c. She is blowing out the candles on her birthday **cake**.
เธอกำลังเป่าเทียนบนเค้กวันเกิดของเธอ

3.2 หลักการเทียบสัทอักษร คือ เป็นหลักเบื้องต้นในการถอดตามตัวอักษรที่ปรากฏในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ตามที่นักวิชาการ เช่น พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล (2558 : 47-50); สัจฉวี สายบัว (2554 : 57-62); เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548 : 212-230) และ ราชบัณฑิตสถาน (ม.ป. : 6-15) กล่าวเป็นแนวเดียวกันถึงหลักการเทียบสัทอักษร สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 – 2 ดังนี้

เทียบสัทอักษรสากล-อังกฤษ-ไทย เบื้องต้น

สัทอักษรสากล	อักษรเสียง		ตัวอย่าง	
	ไทย	อังกฤษ	อังกฤษ	คำอ่านไทย
p	พ, ป	p	pen, spin, tip	เพน สปิน ทิป
b	บ	b	but, web	บัต เว็บ

เทียบอักษรสากล-อังกฤษ-ไทย เบื้องต้น (ต่อ)

สัทอักษรสากล	อักษรเสียง		ตัวอย่าง	
	ไทย	อังกฤษ	อังกฤษ	คำอ่านไทย
t	ท ต	t	two, sting, bet	ทู สติง เบ็ต
d	ด	s, dd	do, odd	ดู ออด
tʃ	จ ช	ch, t	chair, nature, teach	แชร์ เนเชอร์ ทีช
dʒ	จ	g, j, dge	gin, joy, edge	จิน จอย เอจ
k	ก ค	c, k, q, ck, ch	cat, kill, skin, queen, rock, arch	แคต คิล สกิน ควีน ร็อก อาร์ค
g	ก	g	go, get, beg	โก เก็ต เบ็ก
f	ฟ	f	fool, enough, leaf	ฟูล ีโน้ฟ ลีฟ
v	ว ฟ	v, ve	voice, have	วอยซ์ แฮฟ
θ	ท ธ ต	th	thing, teeth	ติง ทีธ
ð	ด	th	this, breathe, father	
s	ซ ส	s, c, ss	see, city, pass	ซี ซิตี แพส
z	ซ ส	s, s	zoo, rose	ซู โรส
ʃ	ช	sh, ti	she, sure, emotion, leash	ชี ชัวร์ อีโมชัน ลีช
ʒ	ช	s, ge	pleasure, beige	เพลเชอร์ เบช
h	ฮ ฮ	h	ham	แฮม
m	ม	m	man, ham	แมน แฮม
n	น	n, kn	no, tin, know	โน ทิน โน
ŋ	ง	ng, nk, nc	ring, drink	ริง ดริง

เทียบอักษรสากล-อังกฤษ-ไทย เบื้องต้น (ต่อ)

สัทอักษรสากล	อักษรเสียง		ตัวอย่าง	
	ไทย	อังกฤษ	อังกฤษ	คำอ่านไทย
l	ล	l, ll	left, bell	เลฟต์ เบล
r	ร	r	run, very	รัน เวิร์
w	ว	w	we	วี
j	ย	y	yes	เยส

เทียบสัทอักษรเสียงสัทสระตาม IPA

สัญลักษณ์ (IPA)	ตัวอย่าง	เทียบเสียงในภาษาไทย
i:	see /si:/	อี
i	any /'eni/	อิ
ɪ	sit /sɪt/	อิ (ก้ำกึ่งระหว่าง อิ และ อี)
e	ten /ten/	เอะ
æ	hat /hæt/	แอะ
ɑ:	arm /ɑ:m/	อา
ɒ	got /gɒt/	เออะ
ɔ:	saw /sɔ:/	ออ
ʊ	put /pʊt/	อู
u:	too /tu:/	อู
ʊ	usual /'ju:ʒuəl/	อู
ʌ	cup /kʌp/	อะ

เทียบสัทอักษรสัทสระตาม IPA (ต่อ)

สัญลักษณ์ (IPA)	ตัวอย่าง	เทียบเสียงในภาษาไทย
ɜ:	fur /fɜ:/	เออ
ə	ago /ə'gəʊ/	เออะ
eɪ	pay /peɪ/	เอ
əʊ	home /həʊm/	เออ-อุ
aɪ	five /faɪv/	ไอ
aʊ	now /naʊ/	เอา, อาว
ɔɪ	join /dʒɔɪn/	ออย
ɪə	near /nɪə/	เอี้ย
eə	hair /heə/	แเอ-เออะ
ʊə	pure /pjʊə/	อัว, อุ-เออะ

ตามที่สมาคมสัทศาสตร์สากล (International Phonetic Association) หรือ “IPA” กำหนดขึ้นนั้น หลักในการเทียบสัทอักษรสัทสระที่แสดงตามตารางมีวิธีการทับศัพท์ ดังนี้

3.2.1 การถอดตามตัวอักษร คือ ถอดจากตัวอักษรที่ปรากฏอย่างตรงตัวโดยยึดการออกเสียงภาษาอังกฤษหรืออเมริกัน โดยใช้ตารางเปรียบเทียบสระและพยัญชนะเป็นแนวเทียบตัวอย่างเช่น

Cheese	ชีส
Hero	ฮีโร่
Drink	ดริงก์
Claim	เคลม
Format	ฟอร์แมต

3.2.2 การถอดตามสัทอักษรสัทสระ คือ ดูจากสัญลักษณ์แทนเสียงทางภาษาศาสตร์ตามที่ API กำหนด โดยพจนานุกรมส่วนใหญ่จะแสดงสัทอักษรรโรมันและสัญลักษณ์อื่นไว้ ในการออกเสียง และพจนานุกรมแต่ละเล่มอาจใช้สัญลักษณ์ที่ต่างกันออกไปบ้างแต่การออกเสียงจะไม่ต่างกันนัก

ดังนั้น นักแปลจึงต้องใช้จากพจนานุกรมที่ตนเองเข้าใจและถนัด ตัวอย่างเช่น คำว่า “fashion” จากพจนานุกรมฉบับต่างๆ พบ ดังนี้

ศัพท์อักษร	พจนานุกรม
['fæʃən]	Longman Dictionary
['fæʃ.ən]	Cambridge Dictionary
['fæʃn]	Oxford Dictionary
['fa-shən]	Meriam-Webster Dictionary

3.3 การทับศัพท์บางประเภท มีศัพท์บางจำพวกที่มีหลักในการใช้ที่นักแปลควรทราบ ดังนี้

3.2.1 คำที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ คำในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน เช่น ชื่อประเทศ เมืองหลวง เขตปกครอง ชื่อแร่ธาตุ และอื่นๆ ให้ยึดถือตามนั้น ยกตัวอย่างเช่น

California	แคลิฟอร์เนีย
Calcium carbonate	แคลเซียมคาร์บอเนต
Arctic Circle	อาร์กติกเซอร์เคิล

3.3.2 คำศัพท์เฉพาะหรือศัพท์ทั่วไป ที่ไทยรับมาใช้จนเป็นที่ยอมรับทั่วไปแล้ว ให้ใช้ตามเดิม ตัวอย่างเช่น

Napoleon	นโปเลียน	(นาโปเลอง)
Louis	หลุยส์	(ลวิส)
Pope	โป๊ป	(โพ๊ป)
SAMSUNG	ซัมซุง	(แซมซัง)

3.3.3 คำที่มีการผันตามหลักไวยากรณ์ บางประเภท เช่น รูปพหูพจน์ของคำนาม โดยทั่วไปควรทับศัพท์ตามคำเดิมที่ยังไม่ได้ผัน ตัวอย่างเช่น

Viruses	ไวรัส
Bees	บี
Hands	แฮนด์
Runs	รัน

ยกเว้นคำที่เป็นชื่อเฉพาะควรทับศัพท์ตามที่ผันแล้ว ตัวอย่างเช่น

Olympic Games	โอลิมปิกเกมส์
Printed circuit	พริ้นติงเซอร์กิต

3.3.4 คำที่ออกเสียงไม่ตรงกับตัวอักษร มีคำศัพท์จำนวนมากที่บางตัวอักษรในคำไม่ออกเสียง และบางคำออกเสียงไม่ตรงตามสัทอักษร ดังนั้นการแปลทับศัพท์คำใดควรตรวจสอบคำดังกล่าวว่าออกเสียงอย่างไร เพื่อให้สามารถถอดเสียงได้ใกล้เคียงที่สุด ตัวอย่างเช่น

Genre	ออกเสียงว่า	ฌอน-เรอะ
Sword	ออกเสียงว่า	ซอร์ด หรือ โซด
Leonard	ออกเสียงว่า	เล็น-เนิร์ต
Colonel	ออกเสียงว่า	เคอร์-นึล
Harvard	ออกเสียงว่า	ฮาร์-เวิร์ด
Camel	ออกเสียงว่า	แค้ม-เมล

3.3.5 คำศัพท์ทางศาสนา ได้แก่ ชื่อในพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นการเลียนเสียงจนเป็นที่นิยมแล้ว (รมณี กมลวัฒนา, 2558 : 188) ตัวอย่างเช่น

Jesus Christ	พระเยซู คริสต์
John	ยอห์น
Jude	ยูดา
David	ดาวิด
Peter	เปโตร

3.6.6 การใช้ภาษาอื่นในภาษาอังกฤษ สิ่งที่ต้องระวังอีกประการหนึ่ง คือ แม้ต้นฉบับจะเป็นภาษาอังกฤษ แต่ก็มีกรณียืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ในภาษาอังกฤษเช่นกัน นักแปลจึงต้องสังเกตให้ดี มิเช่นนั้นแล้วอาจทำให้ทับศัพท์ผิดเสียงได้ ตัวอย่างเช่น

Don Juan	ดอน ฮวน	(ภาษาสเปน)
Mojave	ทะเลทรายโมฮาเว	(ภาษาพื้นเมือง)
Okaasan	โอกาซัง	(ภาษาญี่ปุ่น)
Beauce	โบส	(ภาษาฝรั่งเศส)
Keluak	กลูวาก์	(ภาษามาลายู)
Vater	ฟาเทอร์	(ภาษาเยอรมัน)
Shaulyai	ชาอูลัย	(ภาษารัสเซีย)
Aggancio	อักกันโช	(ภาษาอิตาลี)
Zhèng	เจ็ง	(ภาษาจีน)

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการแปลที่เกิดจากการถ่ายโอนความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาปลายทางผิดพลาดนั้น มีสาเหตุหลักมาจากความรู้ในเนื้อความตามต้นฉบับไม่ดีพอหรือเข้าใจผิด ความไม่ระมัดระวังในการแปล ความไม่เข้าใจระบบไวยากรณ์ การแปลไม่สมบูรณ์ การยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไป และปัญหาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม โครงสร้างทางภาษา ดังนั้น ข้อผิดพลาดที่พบได้บ่อยในการแปล คือ การแปลผิดไวยากรณ์ ผิดสำนวนภาษา ไม่เข้าใจสำนวนเฉพาะ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคำ แปลตกหรือเพิ่มเติมจนเสียความ ใช้ภาษาได้ไม่เหมาะสม สำหรับแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ควรถอดความให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสาร สามารถปรับปรุงสำนวนการแปลได้ แต่ควรรักษาใจความไว้ให้มากที่สุด และหากพบว่าคำใดที่ไม่มีในภาษาที่แปลควรใช้วิธีการทับศัพท์ โดยการเทียบสัทอักษรพยางค์และสระตามหลัก IPA และการออกเสียงตามที่ระบุไว้ในพจนานุกรมที่เป็นฉบับมาตรฐาน

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 3

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อบกพร่องการแปล

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้ใจความพอสังเขป

1. ประเภทของข้อผิดพลาดในการแปลแบบ “systematic errors” กับ “non-systematic errors” ต่างกันอย่างไร
2. สาเหตุของความผิดพลาดในการแปลภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายที่มีความคล้ายคลึงกันและหรือต่างกันส่งผลดีและผลเสียอย่างไร
3. การแปลไม่สมบูรณ์มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดและส่งผลกระทบต่อเนื้อความที่แปลอย่างไร
4. การยึดติดกับภาษาต้นฉบับมากเกินไปส่งผลกับนักแปลอย่างไร
5. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและภาษาเป้าหมายส่งผลเสียอย่างไร
6. ปัญหาที่เกิดจากภาษาต้นฉบับใช้สำนวนเฉพาะถิ่นมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร
7. ความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยเป็นอย่างไร
8. ข้อบกพร่องในการปรับงานแปลเป็นอย่างไร
9. การปรับปรุงสำนวนการแปลควรเป็นอย่างไร
10. หลักในการทับศัพท์ควรเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรรณก รุณย์คดี. (2556). **โครงสร้างและข้อผิดพลาดทั่วไปในบทคัดย่อภาษาอังกฤษ**.
ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เตือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก่ง**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- บัญชา สุวรรณานนท์. (2555). **โมดูลที่ 8 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม**. คู่มือการศึกษาชุดวิชา
หลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประเทือง ทินรัตน์. (2543). **การแปลเชิงปฏิบัติ (Practical Translation)**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน.
- พิมพ์พันธุ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). **การแปล : หลักการและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- รมณี กมลวัฒนา. (2558). **ศาสตร์แห่งการแปล : ข้อสังเกตในการทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ
เป็นภาษาไทย**. วารสารรวมคำแหง ปีที่ 22 ฉบับที่ 4. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (ม.ป.). **หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ**. สำนักราชบัณฑิตยสถาน.
กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิชญ์ กอปรสิริพัฒน์. (2549). **การแปลตามหลักภาษาศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิ อินทโกสุม. (2556). **ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง**,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สัญญาวิ สายบัว. (2554). **หลักการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2550). **หลักการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

สุพรรณณี ปิ่นมณี. (2546). **การแปลขั้นสูง Advance Translation**. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

อัญญา สิทธิอำนวย (2555). **โมดูลที่ 9 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม**.

คู่มือการศึกษาชุดวิชาหลักการแปล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อัจฉรา ไส้สัตรีไกล. (2554). **จุดมุ่งหมาย หลักการและวิธีการแปล**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Brown, H. D. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching**. (4th ed.)

New York: Longman.

Saville-Troike, M. (2006). **Introducing Second Language acquisition**.

Cambridge University Press.